Sygn. akt **OS 12/24**

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: **r.pr. Zofia Filipek-Kraczek**

Sędziowie: **r.pr. Bożena Bielecka - sprawozdawca**
r.pr. Magdalena Gnutek-Jedenak

Protokolant: Joanna Kowalska

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. sprawy ze skargi (…) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (…) z siedzibą w (…) na postępowanie radcy prawnego (…) na skutek odwołania z dnia (…) r. od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 w zw. art. 438 pkt 3 w zw. z art. 297 § 1 pkt 1,4 i 5 Kodeksu postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 37 z późn. zm.) oraz art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 37 ze zm.) uchylić w całości zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie o odmowie wszczęcia dochodzenia z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……
r.pr. Zofia Filipek-Kraczek r.pr. Bożena Bielecka r.pr. Magdalena Gnutek-Jedenak

OS 12/24

Uzasadnienie

W dniu (…) r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło odwołanie Pana (…) (dalej: Skarżący) od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie z dnia (…) r. sygn. akt. RD (…) o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego (…), wobec stwierdzenia, że zachowanie radcy prawnego (…) nie wyczerpuje znamion czynu dyscyplinarnego. Skarżący (…) zakwestionował w całości postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, podnosząc, że do dnia sporządzenia odwołania Pan (…) nie wykonał zobowiązania, do ustanowienia na rzecz Skarżącego zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej na nieruchomości.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Lublinie, ustalił co następuje:

W dniu (…) r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło zawiadomienie o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego (…) wobec skarżącego (…).

Skarżący (…) podnosił, że radca prawny (…) celowo wprowadził go w błąd , co do zamiaru prawidłowego wykonania zawartej umowy, niewywiązania się z zawartej umowy, braku ustanowienia zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości. Umowa, zgodnie z twierdzeniami Skarżącego, została zawarta w dniu (…) r. w (…). Na jej podstawie radca prawny (…) wystawił weksel własny z klauzulą „bez protestu", wskazał jako miejsce płatności (…), a termin płatności na dzień (…) r. wraz z odsetkami w podwójnej wysokości liczonymi od dnia (…) r. do dnia zapłaty. Weksel opiewał na kwotę w wysokości (…)PLN. W celu zabezpieczenia roszczenia radca prawny (…) miał ustanowić na rzecz Skarżącego hipotekę umowną na nieruchomości stanowiącej własność radcy prawnego. W związku z bezskutecznym upływem terminu, Skarżący wystosował do radcy prawnego wezwanie do wykonania umowy, a pomimo tego radca prawny (…) nie dokonał żadnych płatności na rzecz Skarżącego. Radca prawny (…) uchylał się z zapłatą, nie ustanowił też na rzecz Skarżącego zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej. W uzasadnieniu zawiadomienia Skarżący wskazuje, że wystawienie weksla bez pokrycia jest przestępstwem, o czym stanowi art. 270 § 1 KK.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w ramach czynności wyjaśniających zwrócił się do radcy prawnego (…) o przesłanie pisemnych wyjaśnień.

W swoich wyjaśnieniach radca prawny (…) potwierdził zawarcie umowy i wystawienie weksla. Wskazał również, że podstawą roszczenia Skarżącego jest weksel wystawiony przez niego jako osobę prywatną, która nie prowadzi działalności gospodarczej, a uprawnionym z weksla jest Skarżący. Radca prawny wskazał, że niezrozumiały jest dla niego zarzut niedochowania należytej staranności przy podejmowaniu czynności procesowych, gdyż nigdy nie reprezentował Skarżącego przed sądem. Oświadczył również, że przed Sądem Okręgowym w (…) toczyła się sprawa z powództwa Skarżącego, w której (…) występował w roli pozwanego. Podstawą powództwa jest weksel wskazany w skardze. Spór w istocie według niego ograniczał się do kwestii oznaczenia stron postępowania, ponieważ (…) nigdy

nie kwestionował roszczenia (…). Radca prawny informował Skarżącego o przeszkodzie w ustanowieniu hipoteki w wiadomości e-mail z dnia (…) r. Zdaniem radcy prawnego do braku ustanowienia zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej już po uzyskaniu stosownego zaświadczenia z urzędu skarbowego przyczynił się ostatecznie sam Skarżący, który wniósł o wpis tej hipoteki w dniu (…) r. Uniemożliwiło to radcy prawnemu złożenie skutecznego oświadczenia notarialnego w zakresie ustanowienia hipoteki. Radca prawny podkreślił, że według niego nie istnieje problem ani z zabezpieczeniem roszczenia Skarżącego, ani też z realnością jego zaspokojenia, ponieważ jest właścicielem i współwłaścicielem nieruchomości o znacznej wartości. Zatem według radcy prawnego bezpodstawne jest przekonanie Skarżącego, że (…) działał z zamiarem niewykupywania weksla. Z twierdzeń radcy prawnego wynika również, że o samej przeszkodzie w ustanowieniu hipoteki oraz o sposobie pozyskania środków na wykup weksla informował telefonicznie osobę, która związana była z przygotowaniem podpisanych przez niego dokumentów i zobowiązywała się do przekazywania informacji w tym zakresie Skarżącemu.

Po rozpatrzeniu odwołania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izby Radców Prawny w Lublinie, zważył co następuje:

Odwołanie Pana (…) od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie z dnia (…) r. sygn. akt. RD (…) o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego (…) zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego merytoryczna ocena sprawy jest, co najmniej przedwczesna.

Prowadzone postępowanie dyscyplinarne przeciwko radcy prawnemu ma przede wszystkim zmierzać do ustalenia czy doszło do naruszenia przez radcę prawnego obowiązków nałożonych na niego przez obowiązujące przepisy w szczególności przez ustawę z dnia 6 lipca 1982r o radcach prawnych oraz zasady zawarte w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego a także czy i na ile naruszenie to jest przez radcę prawnego zawinione i ewentualne wymierzenie winnemu jednej spośród skatalogowanych kar dyscyplinarnych.

W świetle opisanego stanu faktycznego w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ustalenia poczynione przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w dotychczas prowadzonym postępowaniu należy uznać za niewystarczające. Stosując odpowiednio przepisy postępowania karnego, w szczególności wskazane w rozstrzygnięciu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego regulacje zawarte w art. 438 pkt 3 w zw. z art. 297 § 1 pkt 1,4 i 5 Kodeksu postępowania karnego należy uznać, że nieprzeprowadzenie wyczerpującego postępowania dowodowego w niniejszej sprawie *de facto* oznacza nie wyjaśnienie okoliczności sprawy w tym zakresie i nie zebranie dowodów, a tym samym brak możliwości rozstrzygnięcia w oparciu o posiadany materiał dowodowy czy doszło do naruszenia Kodeksu Etyki Radców Prawnych, a tym samym uchybienia o charakterze przewinienia dyscyplinarnego. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zgromadził materiał dowodowy który jednak nie jest kompletny, pozwalający na wszechstronną ocenę okoliczności danej sprawy oraz dokonał jego analizy, która nie jest analizą wnikliwą i wyczerpującą. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest więc niepełny, toteż zarzuty Skarżącego skierowane do wydanego postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego zasługują na podzielenie.

W zaskarżonym postanowieniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie odniósł się w prawidłowy sposób do zarzutów Skarżącego zawartych w skardze. Nierozpoznanie wszystkich kwestii oznacza, że naraża się na zarzut nie wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania. tj. odmowy wszczęcia na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.w związku z art. 74^1 ustawy o radach prawnych. Odniesienie się do zarzutów Skarżącego nie może mieć charakteru "sygnalnego" chodzi bowiem o to, by Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w sposób wyczerpujący i jawny wskazał stronie motywy, które w jego ocenie stanowią o ich bezzasadności.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, nie przesadzając o końcowym rozstrzygnięciu prowadzonego postępowania, należy podjąć dodatkowe czynności celem pełnego wyjaśnienia czy doszło do naruszenia przepisów ustawy o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Rady Prawnego.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych.

W świetle art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i życiu prywatnym. Naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w toku prowadzonego postępowania powinien zwrócić się do Sądu Okręgowego w (…) o przesłanie uzasadnienia wyroku sygn. akt (…) z dnia (…) r. oraz sprawdzić czy wyrok ten jest już prawomocny, jak również czy został przez (…) wykonany.

Nie przesądzając o merytorycznym zakończeniu postępowania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zauważa, iż (…) swoim zachowaniem doprowadził do konieczności dochodzenia przez Skarżącego (…) swoich praw przed sądem powszechnym.

Powyższa okoliczność podnoszona przez Skarżącego a dotycząca postępowania radcy prawnego nie była przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinowanego w zakresie jego prawidłowości analizowana i oceniana.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie odniósł się w uzasadnieniu postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia do art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W swoim postępowaniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego powinien zbadać czy zachowanie radcy prawnego (…) nie naruszyło dyspozycji 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Ubocznie Okręgowy Sąd Dyscypliny podnosi, iż zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego (art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). W wyroku z dnia 18 lutego 2004 r. (sygn. P21/02) r. Trybunał Konstytucyjny uznał, że zawody zaufania publicznego wykonywane są zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem - w sposób społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne "zaufanie publiczne". Na zaufanie to składa się szereg czynników min. przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej, dlatego też prowadzone postępowanie wyjaśniające przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego powinno

zmierzać do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości co do zachowania radcy prawnego (…).

Sąd Najwyższy Izba Karna w postanowieniu z dnia (…) r. sygn. akt SDI 21/08 stwierdził, że „Odpowiedzialność za naruszenie zasad etyki lub uchybienie godności zawodu odnosi się do zachowań nie tylko w działalności zawodowej, ale i w działalności publicznej, a także w życiu prywatnym. Istota zawodu zaufania publicznego powoduje bowiem, że radca prawny powinien zachować się w sposób godny również poza wykonywaniem czynności o charakterze stricte zawodowym, gdyż takie jego zachowanie leży w interesie korporacji radcowskiej."

Ponadto zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego II DK 41/21 każda osoba, która decyduje się wykonywać zawód zaufania publicznego, związany z ochroną praw i wolności innych podmiotów, musi mieć świadomość, że wiąże się to z koniecznością respektowania pewnych podwyższonych standardów postępowania. Są one wymagane nie tylko w działalności zawodowej, lecz także w życiu prywatnym. Zachowanie radcy prawnego powinno być wzorem postępowania dla innych członków danej społeczności.

Z przytoczonych względów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 426 § 1 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 499) postanowienie jest ostateczne i nie służy od niego prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Przewodniczący:	Członkowie:	
……	……	……...
r.pr. Zofia Filipek -Kraczek	r.pr. Bożena Bielecka	r.pr. Magdalena Gnutek -Jedenak